

Sygnatura akt IV Ka 305/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący :	SSO Ewa Rusin (spr.)
Sędziowie :	SSO Waldemar Majka SSO Elżbieta Marcinkowska
Protokolant :	Ewa Ślemp

przy udziale Jolanty Siwik-Ważny Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 3 czerwca 2014 roku

sprawy **P. B.**

oskarżonego z art. 177 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej K. D.

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 4 lutego 2014 roku, sygnatura akt II K 1361/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. przyjmuje nazwisko pokrzywdzonego „D.” w miejsce wadliwie określonego „D.”;
2. wymiar środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych podwyższa do lat 2 (dwóch);

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej K. D. kwotę 1140 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje;

IV. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki sądowe związane z postępowaniem odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 305 / 14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu wyrokiem z dnia 4 lutego 2014r. sygn. akt II K 1361 /13:

I. oskarżonego P. B. uznał za winnego tego, że w dniu 09 sierpnia 2013 roku w W., woj. (...), kierując samochodem marki D. (...) o nr rej. (...), naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że poruszając się ul. (...) na łuku drogi w lewo z prędkością wyższą od dopuszczalnej 50 km/h, w zakresie nie mniejszym niż 95 km/h, która to prędkość nie zapewniała panowania nad pojazdem z uwzględnieniem warunków panujących na drodze, tj. mokrej asfaltowej powierzchni, czym doprowadził do utraty przyczepności kół pojazdu od podłoża i stracił panowania nad kierowanym pojazdem, a następnie uderzył przodem pojazdu w metalowy filar akustyczny znajdujący się na poboczu drogi w następstwie czego pasażer pojazdu T. D. doznał mnogich ciężkich obrażeń ciała skutkujących jego śmiercią, tj. występkę z art. 177§ 2 kk i na podstawie powołanego przepisu wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby lat 4 (czterech);

III. na podstawie art. 63 § 1 kk zaliczył na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności okres jego zatrzymania w dniach 09.08. 2013 r. i 10.08.2013 r.;

IV. na podstawie art. 42 §1 kk orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku;

V. na podstawie art. 63 § 1 kk zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych rzeczywisty okres stosowania tego środka, tj. od dnia 9.08.2013 r.

VI. na podstawie art. 44 § 1 orzekł przepadek przez pozostawienie w aktach sprawy dowodu rzeczowego w postaci płyty CD opisanej „rozmowa z dn. 09.08.2013” zawierającej zapis rozmowy z dyspozytorem Pogotowia (...) w W., zarejestrowanego w wykazie dowodów rzeczowych Prokuratury Rejonowej w Wałbrzychu pod poz. Drz 108/13, przechowywanego w katach sprawy k. 81.

VII. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione w sprawie w kwocie 1760, 56 złotych i wymierzył mu opłatę w wysokości 180 złotych.

Z wyrokiem tym w części dotyczącej kary nie pogodziła się oskarżycielka posiłkowa K. D., wywodząc apelację za pośrednictwem pełnomocnika.

Apelujący wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego – art. 46 kk poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że oskarżyciele posiłkowi nie są uprawnieni do wykonywania praw zmarłego pokrzywdzonego w zakresie uzyskania nawiązek;
2. rażąco niewspółmierność kary wymierzonej oskarżonemu P. B. w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości oraz winy, wynikającą z orzeczenia zbyt niskiej kary co powoduje, że nie spełnia ona swej funkcji w zakresie prewencji ogólnej i szczególnej i nie zaspokaja społecznego poczucia sprawiedliwości oraz pomija sytuację pokrzywdzonych, w jakiej się znaleźli wskutek śmierci osoby najbliższej;
3. naruszenie prawa procesowego – art. 626 kpk w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 kpk poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji brak rozstrzygnięcia o kosztach w zakresie zastępstwa procesowego oskarżycieli posiłkowych.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I, II, IV jego sentencji poprzez wymierzenie oskarżonemu P. B. znacznie surowszej kary bezwzględnej pozbawienia wolności, orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, a nadto orzeczenie o zobowiązaniu oskarżonego do zapłaty na rzecz każdego z oskarżycieli posiłkowych nawiązek w kwocie po 12.500 złotych;
- zasądzenie od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych kosztów adwokackich za udział w postępowaniu przygotowawczym oraz za obie instancje, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna tylko częściowo.

Poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne i ocena prawna przypisanego oskarżonemu czynu, kwalifikowanego z art. 177 § 2 kk, nie budzą zastrzeżeń. Zgromadzone dowody zostały poddane prawidłowej ocenie, co czyni zadość zasadom wskazanym w art. 7 kpk. Tak więc sprawstwo i zawinienie oskarżonego nie mogą zostać skutecznie zakwestionowane.

Pierwszy zarzut apelacji obrazy prawa materialnego art. 46 § 2 kk przez jego niezastosowanie jest oczywiście chybiony. Apelujący przedstawił własną, niestety błędną wykładnię tego przepisu. Kwestia osób – beneficjentów nawiązki w trybie art. 46 § 2 kk została jasno określona w drodze czytelnej wykładni sądowej, ostatnio np. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2014 r. sygn.. akt III KK 349/13, w analogicznym stanie faktycznym, dotyczącym występku z art. 177 § 2 kk cyt. „Pokrzywdzonym w rozumieniu art. 46 § 2 k.k. jest osoba, o której mowa w art. 49 § 1 k.p.k. Nie są więc pokrzywdzonymi bliscy tej osoby. Wedle art. 46 § 2 k.k. sąd zamiast obowiązku określonego w § 1 może orzec na rzecz pokrzywdzonego (a więc nie na rzecz innych osób) nawiązkę. Inaczej mówiąc, beneficjentem tego środka karnego, który wobec oskarżonego spełnia funkcję represyjną, może być tylko pokrzywdzony.”LEX nr 1427411. Tak więc żona i syn, jako bliscy pokrzywdzonego T. D., który poniósł śmierć w przedmiotowym wypadku drogowym, nie są uprawnieni do uzyskania nawiązki w trybie art. 46 § 2 kk.

Kolejny zarzut rażącej niewspółmierności kary jest zasadny tylko częściowo. Rażąca niewspółmierność kary występuje wtedy, gdy kara orzeczona nie uwzględnia w należyty sposób stopnia społecznej szkodliwości przypisywanego czynu oraz nie realizuje wystarczająco celu kary, ze szczególnym uwzględnieniem celów zapobiegawczych i wychowawczych. Pojęcie niewspółmierności rażącej oznacza znaczną, wyraźną i oczywistą, a więc niedającą się zaakceptować dysproporcję między karą wymierzoną a karą sprawiedliwą (zasłużoną). Przesłanka rażącej niewspółmierności kary jest spełniona tylko wtedy, gdy na podstawie ustalonych okoliczności sprawy, które powinny mieć decydujące znaczenie dla wymiaru kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica między karą wymierzoną a karą, która powinna zostać wymierzona w wyniku prawidłowego zastosowania dyrektyw wymiaru kary oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo.

Przekładając powyższą wykładnię art. 438 pkt. 4 kpk na realia sprawy nie sposób zgodzić się z wnioskiem apelacji o podwyższenie wymiaru kary pozbawienia wolności oraz o zniesienie probacji. Jakkolwiek zrozumieliśmy pozostaje rozżalenie oskarżycielki posiłkowej z powodu utraty męża, a zarazem ojca jej malutkiego dziecka i nic nie jest w stanie zrekompensować tej straty, ale jednak zaprezentowana w uzasadnieniu apelacji argumentacja nie przekonuje, by Sąd Rejonowy potraktował oskarżonego nazbyt łagodnie przy wymiarze kary. Skutki wypadku są bardzo poważne i rzutują na ocenę wysokiego stopnia społecznej szkodliwości czynu, ale jako takie nie mogą samodzielnie przesądzać o konieczności wymierzenia oskarżonemu postulowanej w apelacji surowej kary izolacyjnej. Pokrzywdzony T. D. był przyjacielem oskarżonego, oskarżony także cierpi z powodu śmierci pokrzywdzonego, żałuje swego czynu, który na zawsze zmienił jego życie, co wyraził szczerze przed Sądem. Mimo że oskarżony umyślnie złamał zasady bezpieczeństwa ruchu drogowego znacznie przekraczając dopuszczalną prędkość prowadzenia pojazdu, to jednak popełniony czyn ma charakter nieumyślny. Te okoliczności Sąd Rejonowy słusznie uwzględnił, także i to, że oskarżony jest młodym człowiekiem, pracuje, prowadzi ustabilizowany tryb życia. Tak więc zważywszy na te okoliczności, a zwłaszcza postawę oskarżonego, przyjąć należy, iż wymierzona kara 1-go roku pozbawienia wolności z zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania spełni określone w art. 53 kk cele kary.

Zgodzić się natomiast wypada z wnioskiem apelacji podwyższenia wymiaru środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Brawura w prowadzeniu pojazdu, w tym bezmyślne złamanie przez oskarżonego podstawowej zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w postaci dopuszczalnej prędkości i śmiertelny tego skutek nie zostały przez Sąd I instancji należycie uwzględnione, co skutkowało zbyt niskim wymiarem omawianego środka karnego. Podniesienie wymiaru tego środka do lat 2-ch stanowi właściwe uzupełnienie skazania, tak określony czas

pozbawienia uprawnień do kierowania pojazdami wymusi dokładną weryfikację możliwości ewentualnego uzyskania prawa jazdy przez oskarżonego po wykonaniu zakazu sądowego.

Zasadniczo trafnym okazał się zarzut 3) apelacji. Istotnie, mimo zgłoszenia na rozprawie w dniu 3 lutego 2014r. przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej żądania zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego w trybie art. 627 kpk według norm przepisanych, Sąd Rejonowy – zapewne przez przeoczenie - kosztów tych nie zasądził. Uchybienie to może zostać naprawione w ramach apelacji - w pkt.III dyspozycji wyroku zasądzono koszty należne za obie instancje. Jednakże wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa nie został uwzględniony w całości, bowiem z przedstawionego pełnomocnictwa k. 50-51 akt wynika, że K. D. udzieliła adw. A. L. pełnomocnictwa do reprezentacji tylko siebie, a nie małoletniego syna. Oświadczenie pisemne pełnomocnika (k. 200) oraz zapis w protokole rozprawy z dnia 3 lutego 2014r. nie wskazują, by mocodawczyni rozszerzyła pełnomocnictwo bądź by w imieniu syna złożyła oświadczenie o zamiarze wstąpienia do procesu w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

Z urzędu natomiast dokonano merytorycznej zmiany wyroku w zakresie prawidłowego określenia pisowni nazwiska pokrzywdzonego, bowiem Sąd rejonowy przyjął za aktem oskarżenia błędnie nazwisko (...) zamiast (...).

Wobec skazania oskarżonego i podwyższenia orzeczonego środka karnego Sąd Odwoławczy obciążył oskarżonego obowiązkiem poniesienia wydatków sądowych postępowania odwoławczego na podstawie art.636 § 1 kpk i art. 627 kpk.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak na wstępie.